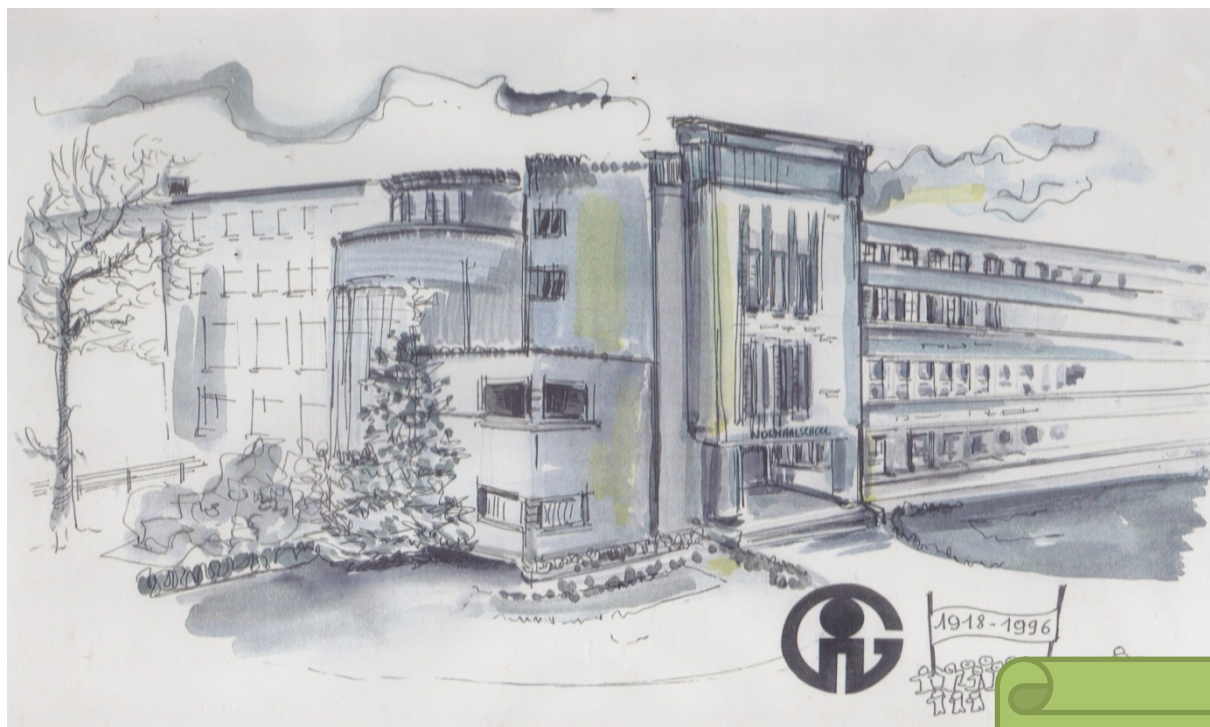

INFORMATIEBROCHURE

Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde
Dr. F. De Hovre vzw

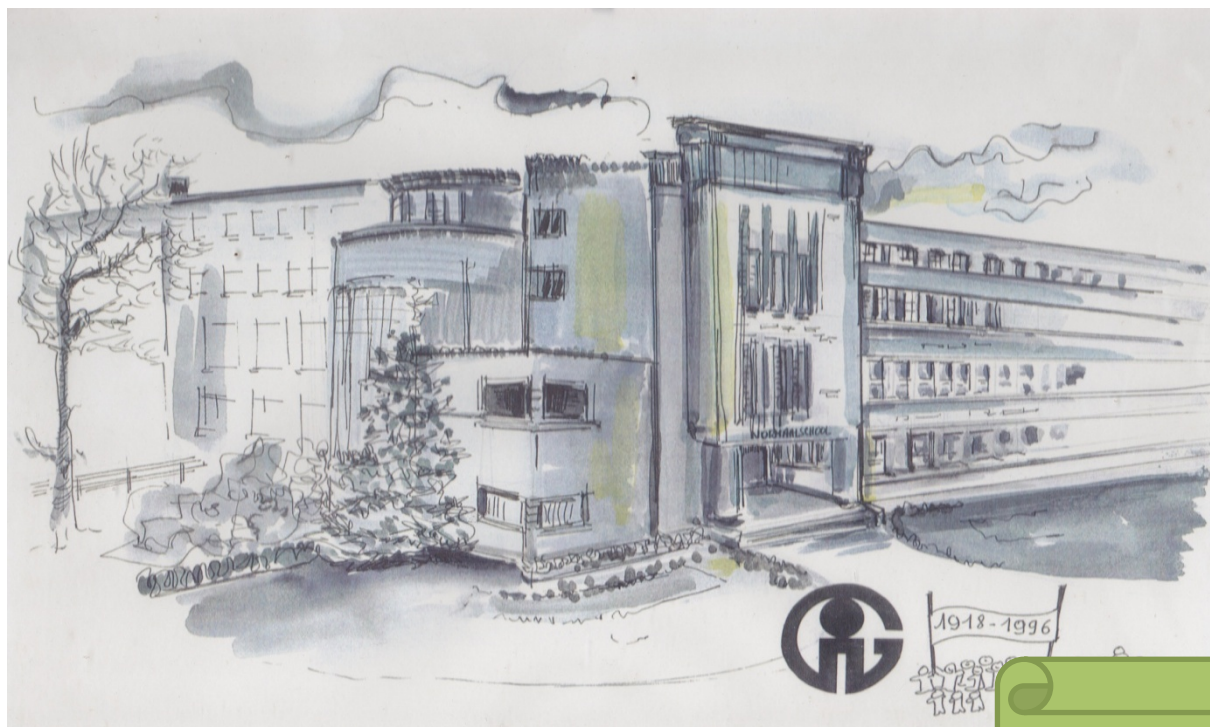
Infosessie voor
nieuwe cursisten
op woensdag
4 september 2019
om 15 uur
in het leslokaal
te Oostakker.

2019-2020

www.dhosgent.be

Ondernemingsnummer 472217675
Erkend door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming – instellingsnummer 941

INFORMATIEBROCHURE

Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde
Dr. F. De Hovre vzw

Infosessie voor
nieuwe cursisten
op woensdag
4 september 2019
om 15 uur
in het leslokaal
te Oostakker.

2019-2020

www.dhosgent.be

Ondernemingsnummer 472217675
Erkend door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming – instellingsnummer 941

INHOUD

Woord vooraf	p. 3
Doelstelling	4
Docenten	4
Overzicht van de volledige cyclus	7

Inhoud van het cursusjaar 2019/2020

Thema 1: School en samenleving

Historische pedagogiek	11
Filosofie.....	12
Wereldoriëntatie – domein techniek.....	13
Leren leren.....	14
Toegepaste psychologie/Gedragpsychologie	15
ICT	16
Schoolwetgeving.....	17
Schoolmanagement en Kwaliteitszorg:schooldoorlichting en R.O.K	18/19
Schoolbeleid.....	20

Thema 2: School en cultuur

Filosofie	22
Historische pedagogiek	23
Muzische vorming	24
Cultureel aanbod.....	25
Nederlands.....	26-27
Relationele vorming.....	28
Schoolwetgeving	29
Schoolmanagement en Kwaliteitszorg	30
Schoolbeleid	31

Lessenroosters van de thema's voor 2019/2020	32
--	----

Praktische informatie

Start van het academiejaar	32
Lesplaats	32
Inschrijvingsgeld	32
Raad van Bestuur & Bijkomende inlichtingen	35
Inschrijvingen	35
Liggingplan & Routebeschrijving.....	36

Woord vooraf

Het Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde Dr. Frans De Hovre (KHIVO) biedt al gedurende meer dan 90 jaar een belangrijke specifieke vervolmaking voor leraren uit het basisonderwijs. Voor sommigen is het een aanzet tot verdere stappen in hun beroepsloopbaan als beleidsondersteuner, directeur, nascholer, pedagogisch begeleider of onderwijsinspecteur. Voor anderen is het een unieke kans tot vorming en verdieping als leraar.

Met de DHOS-opleiding beoogt het KHIVO bij de cursisten hun beroepscompetenties in de basisschool te optimaliseren en hun persoonlijke talenten te ontwikkelen.

Het vormingsaanbod van de integrale drie jaren opleiding is uitgewerkt in zes halfjaarlijkse modules rondom specifieke thema's. Elke module bestaat uit leergebiedgerichte cursussen, fundamenteel vormende vakken en leerinhouden die te maken hebben met het beleid van een basisschool. Het modulethema geeft richting aan zijn inhoud: de vakinhoud van de diverse vakken wordt geselecteerd met het oog op het centrale thema.

Elke module besluit met een persoonlijk geïntegreerde evaluatie (PGE). Dit betekent dat de cursist in een werkstuk zijn/haar leerwinst verheldert, beschrijft hoe leerinhouden in de praktijk toegepast werden en op welke domeinen de professionele expertise hierbij toegenomen is. Deze vorm van evalueren wordt toegelicht op pag. 32.

Het academiejaar 2019-2020 omvat de modules 'School en samenleving' en 'School en cultuur'. Op donderdagavond 24 oktober 2019 is er een Open Lezing, waarop we naast de cursisten ook oud-cursisten en externen van harte uitnodigen.

Op deze open lezing in de module school en samenleving is onze gastspreker

Gerlind Wissing.

over: **"Vluchtelingen en traumasensitief werken"**

Organisatorisch:

- De cursussen worden gegeven op zaterdagvoormiddagen van 8.45 uur tot 12.20 uur.
- Je kan in elke module starten en men kan voor elk vak afzonderlijk inschrijven.
- Per module verzamelt de cursist 15 studiepunten. Na 60 studiepunten geeft dit recht op het Getuigschrift Hogere Opvoedkundige Studiën. Na 90 studiepunten verwerft de cursist het Diploma Hogere Opvoedkundige Studiën. Het verzamelen van 60 of 90 studiepunten moet in maximaal zes jaar gebeuren.
- Het academiejaar 2019-2020 start op zaterdag 7 september 2019 en eindigt op zaterdag 16 mei 2020.
- Op woensdag 4 september 2019 is er om 15 uur in 'Campus De Toren' te Oostakker een infosessie voor alle nieuw ingeschrevenen en geïnteresseerden voor het academiejaar 2019-2020.

Tenslotte verwijzen we graag naar onze website www.dhosgent.be, waar alle informatie over de opleiding kan vinden.

Met vriendelijke groeten

Eric Van Laere
voorzitter

Hein Van Renterghem
rector

Doelstelling

Het Katholiek Hoger Instituut Voor Opvoedkunde Dr. F. De Hovre (KHIVO) organiseert voor leerkrachten uit het lager- en kleuteronderwijs, maar ook uit andere onderwijsniveaus een door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming erkende opleiding.

In cursussen die op leergebieden uit het basisonderwijs gericht zijn, komt de didactiek sterk aan bod. Evenzeer wordt een fundamentele vorming beoogd door lessen in o.m. psychologie, historische pedagogiek en filosofie. Tenslotte is er ook sterke aandacht voor vorming op terreinen in verband met het beleid van een basisschool.

Pijler 1: **VISIE en VORMING**

Je krijgt zicht in de fundamentele van opvoedkunde en filosofie zodat je een visie vormt op wat er leeft in onderwijs en opvoeding, hoe dit groeide en hoe dit evolueert.

Pijler 2: **MEESTERSCHAP**

Je kunt hedendaagse pedagogisch verantwoorde antwoorden geven in de eigen onderwijsomgeving en die ook verantwoorden. Je kan ook collega's meenemen in vernieuwingen en op die manier bijkomende dynamiek in de school brengen.

Pijler 3: **LEIDERSCHAP en BELEID**

Je denkt na over het nemen van pedagogische (mede)verantwoordelijkheid binnen je school en/of de scholengemeenschap en je ontwikkelt een visie op beleid voeren.

De meerwaarde voor jezelf:

- Vorming en verdieping als leerkracht.
- Een degelijke voorbereiding voor wie een andere verantwoordelijke onderwijsfunctie ambieert: adviseur, inspecteur, nascholer, beleidsondersteuner, (intern) pedagogisch begeleider, zorgcoördinator, taakleraar, ICT-coördinator, mentor,...
- Een aanbeveling om directeur te worden.
- Meer welbevinden en een grotere betrokkenheid als lid van het schoolteam.

Weddesupplement

Wie in een wervingsambt fungeert (leraar KO, LO of SO, ICT-coördinator, Zorgcoördinator,...), verwerft na het behalen van het Getuigschrift Hogere Opvoedkundige Studiën een maandelijks vergoeding van € 40,58 en € 54,10 na het behalen van het Diploma Hogere Opvoedkundige Studiën. Wie evenwel in een bevorderingsambt start (directeur, inspecteur, adviseur,...) verkrijgt het weddesupplement niet langer.

De docenten

De docenten zijn beroepsactief in het vakgebied waarover ze les geven: pedagogische begeleiders, onderwijsinspecteurs, pedagogen, filosofen, CLB-medewerkers,...

Ze staan borg voor een actuele kijk op de behandelde leerstof.

- **Walter Andries** was schooldirecteur, vervolgens medewerker aan de Vlaamse Onderwijsraad en werd daarna onderwijsinspecteur. Binnen de onderwijsinspectie volgde hij de onderwijswetgeving op de voet en niet in het minst de kansen die daarin aan scholen geboden worden om hun onderwijsproject te realiseren.

- **Karl Baert**, master in de Pedagogische Wetenschappen en master in het Onderwijsmanagement. Hij was nascholer en projectmedewerker VLOR. Hij is al meer dan 15 jaar onderwijsinspecteur. Karl Baert publiceerde als (mede)auteur diverse werken over leer- ontwikkelings- en gedragsstoornissen bij kinderen en jongeren:
 - *ADHD, Op één spoor? (3de herziene druk, Garant, 2008)*,
 - *Waar is de grens? Omgaan met gedragsproblemen bij kinderen (Lannoo, 2009)*,
 - *Mijn kind heeft NLD (volledig herziene druk, Lannoo, 2012)*,
 - *'Ik hoor er ook bij'*, (samen met Professor A. Desoete UGent) (3de volledig herziene druk 2018),
 - *Hoe omgaan met ontwikkelings- en gedragsstoornissen bij kinderen en jongeren? Nieuw verschenen: Handwoordenboek Basisonderwijs. 2018, Gompel&Svacina en Regelgeving van het Basisonderwijs in Vlaanderen. (Samen met Professor Van Slycken, L. 2019, Gompel&Svacina.*

- **Ellen Bauwens** is niveaucoördinator basisonderwijs binnen de pedagogische begeleidingsdienst van het katholiek onderwijs regio Oost-Vlaanderen.

- **Werner Bosman** was schooldirecteur en is thans pedagogisch begeleider basisonderwijs bij de Diocesane Pedagogische Begeleidingsdienst van het bisdom Gent en bij de onderwijskoepel Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Hij begeleidt de scholen in de regio Aalst, Wetteren, Herzele. Zijn bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar innovatie van onderwijs en schoolbeleid.

- **Koen Crul** is docent muzische vorming en cultuureducatie aan VIVES, studiegebied onderwijs campus Brugge. Met een onderwijsdiploma in de achterzak werkte hij in het figurentheater (Ultima Thule) en de kunsteducatie (Koning Kevin). Hij begeleidt al meer dan twintig jaar diverse scholen rond muzische vorming en kunsteducatie en schreef mee aan diverse muzische handleidingen (Zwijzen, Pelckmans, Averbode). Als auteur van *Zeppelin*, didactiek van muzische vorming en *De kleine zeppelin*, kunstzinnig werken met kleuters (Pelckmans pro) stimuleert hij studenten en leerkrachten om meer inzicht te verwerven in muzisch-creatieve processen.

- **Ward De Boe** is master in de psychologie en de pedagogische wetenschappen. Hij is hoofdlector pedagogische wetenschappen aan Hogeschool Odisee en opleidingshoofd voor de opleidingen Bachelor Kleuteronderwijs en Bachelor Lager Onderwijs. In zijn onderwijs ligt de nadruk op onderwijssystemen, fundamentele en historische pedagogiek, de band tussen onderwijs en maatschappij en gezinspedagogiek. Naast deze professionele activiteit is hij lid van het schoolbestuur Inigo (Aalst), begaan met het pedagogisch en didactisch beleid van de scholen en voorzitter van Studio Globo, een NGO voor ontwikkelings- en diversiteitseducatie.

- **Géry De Munter** is master in de vergelijkende godsdienstwetenschappen, was onderwijzer en is nu de ICT-coördinator van de scholengemeenschap "Septem" (Vrije basisscholen van Evergem, Ertvelde, Rieme, Belzele, Kluizen, Doornzele, Langerbrugge, Sleidinge) en in scholengemeenschap "De Wending" ICT-coördinator van de Vrije Lagere School van Waarschoot. Hij werkt als voordrachthouder regelmatig mee aan initiatieven van de pedagogische begeleiding in verband met de implementatie van ICT in het basisonderwijs.

- **Danny De Smet** was schooldirecteur en is momenteel coördinerend directeur van de katholieke scholengemeenschap Rhode-Schelde. Hij was 10 jaar provinciaal voorzitter van COV Oost-Vlaanderen, was vijf jaar lid van de Raad Basisonderwijs in de VLOR. Momenteel is hij lid van de pedagogische commissie en de COV-Raad te Brussel en lid van de directiecommissie basisonderwijs van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

- **Koen Pierlet** studeerde af aan de lerarenopleiding te Tienen. Na 5 schooljaren in het gewone lager onderwijs ging hij aan de slag als leerkracht aan het Speciaal Lager Onderwijs Mariadal te Hoegaarden. Daar werd hij na een tijdje ook ICT-coördinator. Het techniekproject dat in de school was opgestart, werd één van de proeftuinen Techniek. Hij was 6 jaar proeftuincoördinator van "Handen uit de mouwen". Hij was interne en externe techniekcoach tijdens de experimenteerfase van TOS21. Als projectmedewerker van RVO-Society coachte hij 2 jaar leerkrachten voor het project "Dorp op School", een project rond ondernemen en techniek. Sinds 1 september 2011 werkt hij als voltijds gedetacheerde leerkracht bij RVO-society. Als educatief medewerker basisonderwijs is hij verantwoordelijk voor het aanbod, vorming en nascholingen rond techniek en duurzame ontwikkeling in het basisonderwijs.
- **Bart Masquillier** is pedagogisch adviseur bij het Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV). Hij coördineerde er de pedagogische begeleiding voor Nederlands en was de penvoerder voor het leerplan Nederlands. Hij schreef of werkte mee aan diverse bronnen- en praktijkboeken over Nederlands. Nu is hij binnen de Dienst Curriculum & vorming van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen ZILL-coach voor de regio Limburg
- **Kathleen Pisman** is master in de pedagogische wetenschappen. Zij was kleuteronderwijzer en pedagogisch begeleider kleuteronderwijs en schoolbegeleider. Nu is ze schooldirecteur.
- **Kurt Monten** is als navorser verbonden aan het Departement Wijsbegeerte Universiteit Antwerpen en is docent aan de lerarenopleiding bachelor secundair onderwijs van het UCLL (campus Diepenbeek). [Publicaties in de kijker van Kurt Monten zijn o.a.](#) 'Levensbeschouwelijke wind waait niet uit wetenschappelijk hoek' Tertio: christelijk opinieweekblad - 2018.04.11, p. 11, *Teaching from within worldviews* De uil van Minerva : tijdschrift voor geschiedenis en wijsbegeerte van de cultuur - (2018) p. 7-11, *Zonder kennis bouw je op zand*, De standaard - (2013.01.24) p. 28
- **Katrien Schaubroeck** is hoofddocent aan het Departement Wijsbegeerte Universteit Antwerpen. Zij doctoreerde in 2008 aan de KULeuven met een proefschrift over de bijdrage van Harry Frankfurt aan het analytische debat over praktische redenen. Na postdoctoraal onderzoek in Leuven, Berlijn en Utrecht is ze sinds 2013 aan het werk in Antwerpen. Haar onderzoeksinteresses situeren zich in de meta-ethiek en morele psychologie. Recente publicaties gaan over liefde en over verantwoordelijkheid.
- **Yves Van Moorlegem** is onderwijsinspecteur basisonderwijs en bestuurslid KHIVO.
- **Eric Van Laere** is master in de opleidings- en onderwijswetenschappen. Hij was pedagogische adviseur en coördineerde als hoofdbegeleider de pedagogische begeleiding basisonderwijs van het bisdom Gent. Hij beëindigde zijn onderwijsloopbaan als onderwijsinspecteur.
- **Hein Van Renterghem** is master in de godsdienstwetenschappen. Hij was achtereenvolgens leraar, docent aan de lerarenopleiding van KaHo Sint-Lieven en inspecteur-adviseur r.-k. godsdienst in het bisdom Gent. Momenteel is hij coördinator van de inspectie r.-k. godsdienst in Vlaanderen. Hij is lid van de raad van bestuur van het KHIVO en rector. In de DHOS-opleiding verzorgt hij bij elke module een introductiesessie bij het modulethema.

Overzicht van de volledige cyclus

2020-2021

1ste module Samen school maken	Uren	2de module Omgaan met verscheidenheid	Uren
VISIE en VORMING	14		14
Historische pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Filosofie	8	Filosofie	8
MEESTERSCHAP	32		32
Eigentijdse kleuterschool	10	Verscheidenheid in de klas	8
Ouders als partners	8	Ontwikkeling in verscheidenheid	8
Leerkrachten en leerlingen als partners	10	Frans als tweede taal (BaO)	4
Open lezing	4	Bewegings-opvoeding (BaO)	8
		Open lezing	4
LEIDERSCHAP en BELEID	14		14
Integrale jeugdhulp	6	Het katholiek opvoedingsproject	4
Schoolmanagement & Kwaliteitszorg	4	Schoolmanagement & Kwaliteitszorg	6
Schoolwetgeving	4	Schoolwetgeving	4

2021 - 2022

3de module Identiteit in ontwikkeling	Uren	4de module Brede zorg	Uren
VISIE en VORMING	20		14
Historische pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Filosofie	8	Filosofie	8
Fundamenten van het schooleigen opvoedingsconcept	6		
MEESTERSCHAP	20		20
Godsdienst (BaO)	8	Orthodidactiek	8
Wereldoriëntatie Optie: - Lager Onderwijs . - Kleuteronderwijs .	4 ----- 4 Of 4	Wiskunde (BaO)	8
Open lezing: "Onderwijs in ontwikkeling"	4	Open lezing	4
LEIDERSCHAP en BELEID	20		26
Innovatiestrategieën	8	Breed zorgbeleid	10
Pedagogisch beleid	8	Schoolmanagement & Kwaliteitszorg	4
Schoolwetgeving	4	Schoolwetgeving	4
		Financieel beleid	8

2019- 2020

5de module School en samenleving	Lessuren/ contactmomenten	6de module School en cultuur	Lessuren/ contactmomenten
VISIE en VORMING	15	VISIE en VORMING	15
introdactie MODULE-THEMA	2	Introdactie MODULE-THEMA	2
Filosofie	6	Filosofie	6
Historische pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Reflectie- Begeleiding bij de PGE	1	Reflectie- Begeleiding bij de PGE	1
MEESTERSCHAP	32	MEESTERSCHAP	30
Ontwerpend en onderzoekend leren S.T.E.M	8	Muzische opvoeding/vorming - algemene visie - praktijk (BaO)	10
Leren leren	6	Relationele vorming/sociale vaardigheden en seksuele ontwikkeling	6
Toegepaste psychologie: gedragspsychologie	8		
ICT-media	6	Nederlands - algemene visie - praktijk (BaO)	10
Open lezing (avond)	4	Open lezing/cultureel aanbod: museumbezoek Gent (za.namiddag)	4
LEIDERSCHAP en BELEID	13	LEIDERSCHAP en BELEID	15
Schoolwetgeving	2	Schoolwetgeving	4
Schoolmanagement & Kwaliteitszorg (maatschappelijke verwachting t.a.v. de school & externe kwaliteitscontrole)	Schooldoorlichting 2	Schoolmanagement & Kwaliteitszorg: schoolcultuur	5
	Referentiekader onderwijs kwaliteit (R.O.K.) 3		
Schoolbeleid	6	Schoolbeleid	6
Persoonlijk geïntegreerde evaluatie: reflectie en presentatie			
	60		60

Basiscompetenties (lerarenopleiding)	Generieke competenties (opleiding hogere opvoedkundige studie)
De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen	Krachtige leeromgeving leren ontwerpen
De leraar als opvoeder	Positief en stimulerend opvoedingsklimaat realiseren
De leraar als onderzoeker	(zelf)kritische zin ten overstaan van de eigen werkervaring ontwikkelen
de leraar als lid van een schoolteam	(zelf)kritische zin ten overstaan van de eigen schoolorganisatie ontwikkelen
De leraar als innovator (1)	Leiding leren geven: gangmaken voor innovaties in de eigen school
De leraar als inhoudelijk expert	Inzichten leren kennen over actuele onderwijsinnovaties
De leraar als lid van de onderwijsgemeenschap	Leren over het beleidsvoerend vermogen van de eigen school
De leraar als innovator (2)	Eigen coachingsvaardigheden ervaren bij het introduceren en collegiaal gangmaken van onderwijsinnovaties
De leraar als cultuurparticipant	De mogelijkheden die een museum binnen onderwijscontext biedt, leren kennen en ervaren.
De leraar als organisator	
De leraar als partner van de ouders of verzorgers	(zie module samen school maken)
De leraar als partner van externen	Inzicht verwerven in de verwachtingen die de overheid en andere onderwijsparticipanten aan scholen stellen en hoe de school met deze externen een partnerschap kan vinden en uitbouwen.

MODULE 1

SCHOOL EN SAMENLEVING

Begindatum: 7 september 2019

Einddatum: 14 december 2019

Lessenrooster: p. 33

VISIE EN VORMING

SCHOOL EN SAMENLEVING

Historische pedagogiek

Docent: de heer Ward De Boe

6 contacturen

Situering

Deze sessies belichten enkele iconen uit de geschiedenis van opvoeding en onderwijs. De keuze valt op figuren wiens werk een stimulerende bijdrage kan leveren om de thematiek 'school en samenleving' verder te verdiepen.

Doelstellingen

- Het pedagogisch denken van de pragmatisch-pedagogen uit de V.S. (John Dewey, William Killpatrick) en de Latijns-Amerikaanse bevrijdingstheologen/kritisch pedagogen (Paolo Freire, Ivan Illich) kunnen situeren in een culturele, maatschappelijke en historische context.
- Uitgangspunten van hun visie op opvoeden en onderwijzen kunnen onderscheiden.
- Kunnen duiden hoe deze visie in diverse educatieve settings wordt geconcretiseerd.
- Hun werk en hun ideeëngoed kritisch kunnen benaderen, maar tegelijk ook kunnen aangeven op welke vlakken dit het traditioneel modern Westers pedagogisch denken in vraag stelt.
- Het persoonlijk professioneel denken over 'school en samenleving' verantwoord verrijken a.d.h.v. een confrontatie met het werk van Dewey, Killpatrick, Freire en Illich.

Inhoud

De Amerikaanse filosoof-pedagoog John Dewey denkt de relatie tussen onderwijs en samenleving in hoge mate pragmatisch. Wat op school wordt geleerd, dient maatschappelijk nuttig te zijn. Kort door de bocht: de doelstelling van onderwijs is dus niet zozeer het verwerven van een culturele basis, dan wel het stimuleren van inventief en creatief probleemoplossend gedrag dat in de liberale samenleving van de V.S. de belofte van persoonlijk en maatschappelijk succes in zich draagt: van krantenjongen tot persmagnaat; de realisatie van de 'American dream'. Killpatrick vertaalt deze ideeën naar een concrete onderwijsstrategie, m.n. het projectonderwijs.

Voor Freire en Illich hebben onderwijs en vorming vooral een emancipatorische functie. Onderwijs en vorming versterken de kracht van het individu en van de onderdrukte groep. In hun pleidooien ontmaskeren ze ook de klassieke school als een sterk geïnstitutionaliseerd gegeven dat tegendraads werkt aan de emancipatorische bedoeling van onderwijs en vorming. Door hen geïnspireerde alternatieven -waarin meer eigenaarschap voor de lerenden én meer bewustmaking van verknachtende structuren zijn vervat-, worden ook in onderwijs en vormingswerk geconcretiseerd, m.b. in het kader van alfabetisering en ontwikkelingseducatie.

We situeren het ideeëngoed van deze pedagogen in hun context en tonen aan welke principes aan de basis van hun onderwijsdenken liggen. We belichten de wijze waarop dit concreet gestalte heeft gekregen in de werking van onderwijs en vorming. De dimensie 'school en samenleving' wordt hierbij grondig belicht. We ronden af met een kritische analyse en een dialoog over de inspirerende kracht voor actueel onderwijs.

Didactische werkvormen

De leerinhoud wordt verklarend gepresenteerd en met beeldmateriaal geïllustreerd. Er zijn aanzetten tot kritische reflectie voorzien.

VISIE EN VORMING

SCHOOL EN SAMENLEVING

Filosofie

Docent: Mevrouw Katrien Schaubroeck | 6 contacturen

Situering

Filosofie wordt gekarakteriseerd door een manier van denken, eerder dan door een domein van onderzoek. Over alles wat bestaat (en niet bestaat) kunnen filosofische vragen gesteld worden. Die kunnen, ruwweg, onderverdeeld worden in drie groepen: zijnsvragen, kennisvragen en waarde-vragen. Vooral de waarde-vragen zullen ons bezighouden in deze module over school en samenleving. Aansluitend bij maar toch verschillend van de filosofische lessen over identiteit en brede zorg, zullen we het thema diversiteit filosofisch onderzoeken. Onvermijdelijk zullen daarbij concepten uit de politieke filosofie opduiken (tolerantie, pluralisme, liberalisme) maar we proberen te focussen op moraalfilosofische vragen die zich stellen in de relatie van individu tot individu, eerder dan in de relatie van instituut tot burger. Relevante concepten zijn individuele versus collectieve verantwoordelijkheid, stereotypering, impliciete vooroordelen, heuristiek – allemaal concepten die zich situeren op het snijvlak van psychologie en moraalfilosofie.

Uitgangspunten:

In deze module zullen we verduidelijken dat leven in een superdiverse samenleving veel vraagt van het individu en zijn/haar cognitieve en empathische vermogens. Leerkrachten ervaren dit intenser dan vele andere beroepen. Net daarom is het belangrijk om in een onderwijscontext te reflecteren op bewuste en onbewuste strategieën om de diversiteit hanteerbaar te houden. De laatste decennia hebben moraalfilosofen in samenwerking met psychologen de werking en effecten van stereotypering onderzocht. Het veralgemenen van particuliere waarheden, het labelen van gedragingen, het groeperen van unieke individuen heeft nuttige en schadelijke gevolgen.

Doelstellingen

Kennis nemen van:

- Psychologische bevindingen over biases, stereotypering en vooroordelen
- Filosofische opvattingen over wat stereotypering is, wat impliciete biases zijn (zijnsvragen)
- Filosofische kritieken op de psychologische methodes (kennisvragen)
- Filosofische opvattingen over nut en nadeel van stereotypering en biases (waarde-vragen)
- Filosofische opvattingen over individuele en collectieve verantwoordelijkheid

Kunnen:

- Kritisch nadenken over manieren waarop we in de klas en in de samenleving gebruik maken van stereotypes.
- Kritisch nadenken over de betekenis, de impact, het belang van die (doorgaans onbevraagde) praktijk.
- Open en genuanceerd communiceren over eigen standpunten aangaande bestaande praktijken met betrekking tot het toewijzen van labels, het vormen en bestendigen van stereotype denkbeelden, het terugvallen op veralgemeningen.
- Reflecteren over de eigen en de gedeelde verantwoordelijkheid.

Didactische werkvormen

Interactieve hoorcolleges die ondersteund worden aan de hand van powerpointpresentaties, die ter beschikking van de studenten gesteld worden. Er is gelegenheid voor dialoog tijdens de lessen. De cursisten krijgen tips voor verdere lectuur.

MEESTERSCHAP

SCHOOL EN SAMENLEVING

Wereldoriëntatie – domein techniek (in het kleuter en in het lager onderwijs)

Docent: de heer Koen Pierlet

8 (2x2) +4 contacturen

Situering: Terwijl nog vele scholen hun eerste stappen zetten in een 'techniektraject', is de volgende uitdaging al daar: STEM (Science, Technology, engineering and Mathematics). Is dit een hype? Of moeten we weldra allemaal aan STEM doen in onze klas? Als je al met 'Techniek' bezig bent in je klas, is het slechts een kleine stap naar 'STEM'. Met de juiste opdracht of de juiste onderzoeksvraag integreer je natuurwetenschappen, onderzoekend leren, ontwerpen en realiseren én wiskunde. Van een eenvoudige techniekactiviteit maak je zo een goede STEM-activiteit.

Inhoud

Welke basisingrediënten heb ik als leerkracht 'in het achterhoofd' om te kijken naar mijn eigen activiteiten en deze technischer te maken? Na **visie** en achtergrond gaan we samen op verkenning op de website www.technotheek.be en het bijhorende lessengedeelte waar reeds heel wat materiaal uitgewerkt is. Zo kun je techniekactiviteiten koppelen aan je WO-thema's.

Deze jaarplanning voor je klas kan uiteindelijk resulteren in een leerlijn en een uitgebouwde technotheek voor de hele school. Daarna maak je kennis met de 'jaarplantool', een tool die je kan helpen een evenwichtig uitgebouwde jaarplanning samen te stellen met activiteiten rond techniek, wetenschap en STEM.

Tot slot krijg je nog **praktische tips** mee om op school concreet te werken aan die 'STEM-geletterdheid' voor iedereen'.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Kennis maken met de basisingrediënten voor het techniekonderwijs: de 'dimensies van techniek leren', het 'technisch proces' en de 'strategische techniekvragen'.
- Er is een leerplan techniek en er is het 'STEM'-kader: wat moet ik nu doen in mijn klas? Is het nu de T van Techniek of Technologie? Is het STEM, STEAM of STREAM? Moeten wij een STEAM-basisschool worden?
- Toelichting van de visie op het techniekonderwijs: wat betekent 'technische geletterdheid' of STEM-geletterdheid' voor de klaspraktijk? Wat impliceert dit voor mijn eigen jaarplanning Techniek & STEM?
- Kennis maken met de jaarplantool en komen tot een jaarplanning en leerlijn voor je klas/school.

Kunnen en doen:

- Hoe begin ik eraan in mijn klas? Mijn school?
- Een jaarplan techniek uitbouwen voor je klas.
- Collegiaal een leerlijn techniek uittekenen voor de hele school.
- Een krachtige leeromgeving ontwerpen, waarin wetenschappen en techniek een centrale plaats innemen.

SCHOOL EN SAMENLEVING

Leren leren

Docent: de heer Werner Bosman

6 contacturen

Situering

In de basisschool wordt de basis gelegd voor het proces van levenslang leren. Leerlingen dienen gestimuleerd te worden om goede 'leerders' te worden. Hierbij staan het zelfstandig kennis en vaardigheden verwerven en het oplossen van problemen centraal. De leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' zijn rond deze centrale aspecten gebouwd. Ze zijn los van enige concrete context geformuleerd waardoor ze de kans laten om ze in verschillende leergebieden en uiteenlopende situaties toe te passen. In deze cursus is het de bedoeling om zicht te krijgen op de eindtermen 'leren leren' en hun geïntegreerde concretisering in de leerplannen wiskunde, Nederlands en wereldoriëntatie.

Inhoud

- Wat verstaan we onder 'leren leren'?
- Waarom 'leren leren' in de basisschool?
- De domeinoverschrijdende eindtermen 'leren leren'
- Samenvattingen van de eindtermen 'leren leren'
- 'Leren leren' geïntegreerd in alle leergebieden.
- Een planningsdocument op klas- en schoolniveau rond 'leren leren'
- Een scenario om 'leren leren' op school te implementeren.

Doelstellingen

Kennen en inzien

- Op een actieve manier de verschillende eindtermen 'leren leren' leren kennen en de visie hierbij.
- Kennismaken met een planningsdocument rond 'leren leren' op klas- en schoolniveau.

Kunnen en doen

- De eindtermen 'leren leren' concretiseren vanuit de eigen klas- of schoolpraktijk.
- De verschillende eindtermen 'leren leren' ontdekken in de leerplannen wiskunde, Nederlands en wereldoriëntatie.
- Het planningsdocument 'leren leren' naar de eigen klaspraktijk vervolledigen geïnspireerd door de verschillende leerplannen.
- Collegiaal en op basis van klaseigen raamplannen een raamplan voor leren leren voor de school opmaken
- gebruik maken van het aangeboden scenario om 'leren leren' op school te introduceren en te implementeren.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt actief en interactief gebracht met werkvormen waarbij de actieve inbreng van de cursisten wordt gevraagd. De werkmaterialen worden tijdens de cursus en de presentatie na de cursus te beschikking gesteld. Tijdens de cursus worden de leerplannen wiskunde, Nederlands en wereldoriëntatie actief gebruikt.

Situering

Onze samenleving wordt geconfronteerd met een toenemend aantal kinderen met ernstige gedragsproblemen. Het is als leerkracht niet altijd even gemakkelijk om passend te reageren bij conflictsituaties. Met deze module willen we je helpen. We laten je stap voor stap zien wat gedragsstoornissen precies zijn, hoe een diagnose gesteld wordt en hoe je de gedragsstoornissen het beste kunt aanpakken. We gebruiken het zorgcontinuüm als kapstok.

Inhoud

- Verduidelijking van wat gedragsstoornissen zijn (algemeen).
- Specifieke omschrijving (wat is het? kenmerken, subtypes ...) van volgende externaliserende gedragsstoornissen: CD (conduct Disorder), ODD (Oppositional Defiant Disorder) en ADHD (Attention and Hyperactivity Disorder) en van internaliserende gedragsstoornissen: angststoornissen en depressie bij kinderen.
- Bespreking van de oorzaken en de prevalentie van gedragsstoornissen.
- Hoe wordt de diagnose gesteld bij vermoedelijke gedragsstoornissen?
- Concrete tips voor de dagdagelijkse klaspraktijk.
- Aan de hand van vele casussen op zoek gaan naar mogelijke (werkbare) oplossingen.

▪ Doelstellingen***Kennen en inzien:***

- De meest voorkomende gedragsstoornissen omschrijven, eventueel aan de hand van voorbeelden uit de dagdagelijkse klaspraktijk.
- De comorbiditeit (het tegelijkertijd hebben van twee of meer stoornissen) van gedragsstoornissen ontdekken aan de hand van casussen.
- Aan de hand van beeldmateriaal gedragsstoornissen ontdekken.
- Werken met diagnoses die gesteld zijn over kinderen met gedragsstoornissen.

Kunnen en doen:

- Een aanpak ontwikkelen die vertrekt vanuit de positieve kanten van de leerling met gedragsstoornissen. Reflecteren over de effectiviteit van deze aanpak.
- De meest gebruikte observatie- en vragenlijsten hanteren en ontleden.
- Werkvormen kunnen hanteren in de klas en op school die leerlingen ondersteunen bij het omgaan met conflictvolle situaties. Reflecteren over de effectiviteit van deze werkvormen.

Didactische werkvormen

De lesstructuur, belangrijke concepten en gegevens worden door middel van een ppt-presentatie geprojecteerd. Cursisten ontvangen de cursus en slides bij iedere les. Het concept gedragsstoornis wordt geïllustreerd met beeldmateriaal. Aan de hand van vele casussen gaan de cursisten op zoek naar mogelijke oplossingen.

Als didactische werkvormen hanteren we het onderwijsleergesprek, spelvormen zoals poppenkastspel om conflictueuze situaties te duiden en op te lossen, discussie, werken in kleine groepjes, coöperatieve werkvormen, zelfstandig werk...

SCHOOL EN SAMENLEVING

ICT

Docent: de heer Géry De Munter

6 contacturen

Situering

Informatie- en communicatietechnologieën beïnvloeden onze samenleving. In deze lessenreeks onderzoeken we mogelijke transities in leerprocessen, in aanpak, in stijlen en rollen. Concreet verkennen we hoe digitale toepassingen didactisch ingezet kunnen worden. Nieuwe (21e eeuwse) vaardigheden zijn daarbij sleutelbegrippen én hefboomen.

Inhoud

▪ **Cloud computing als didactisch middel (growth mindset)**

Kennis over nieuwe middelen verwerven en bewuste en kritische afwegingen maken om hedendaagse technologie in te schakelen in brede zin: als portfolio, als initiatie in sociale media, in het kader van mediawijsheid en breed evalueren, om ouderbetrokkenheid te verhogen, om zelfstandige leertrajecten te ondersteunen, als communicatiesysteem met respect voor privacy, om bloggericht te werken, enz.

▪ **Competentieniveaus ontwikkelen (growth mindedness)**

Het leren gebruiken van informatie- en communicatietechnologieën is essentieel, maar minstens even belangrijk is het begrijpen van de concepten die aan de basis daarvan liggen. Dat veronderstelt vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, problemen oplossen, ICT-basisvaardigheden, mediavaardigheden, algoritmisch denken en mediawijsheid. Deze vaardigheden zijn competenties die leerlingen nodig hebben om succesvol deel te nemen aan de samenleving van de toekomst.

Doelstellingen

Kennen en inzien

Inzicht verwerven in processen van de ICT-implementatie in de (school)eigen context.

Kunnen en doen

- Cloudomgeving(en) verkennen en grondig leren gebruiken.
- Concrete activiteiten en werkvormen gebruiken/voorstellen om de ICT-planning gestalte te geven.
- Professionele bereidheid tot verruimen van de eigen ICT-competenties.

Didactische werkvormen

Interactieve (samen)werk(ings)vormen via praktijkoefeningen.

LEIDERSCHAP EN BELEID

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Schoolwetgeving	
Docent: de heer Walter Andries	4 contacturen

Situering

De Vlaamse Gemeenschap subsidieert het kleuter- en het lager onderwijs. Niettegenstaande de Vlaamse scholen een grote autonomie hebben, dienen zij zich wel te conformeren aan de regelgeving van de subsidiërende overheid. Die regelgeving bestaat uit een uitgebreid aantal teksten die onderwerp zijn van interpretatie en studie binnen deze cursus.

Inhoud en uitgangspunten

- Aansluitend bij de KHIVO-modules wordt op thematische wijze verder ingegaan op concrete elementen uit de regelgeving.
- Er worden voortdurend raakpunten gezocht met de eigen, concrete onderwijspraktijk van de cursisten.
- In deze module gaan we na hoe school en samenleving met elkaar correleren en hoe de subsidiërende overheid haar regelgeving daarop instelt. Tal van wettelijke termen en begrippen zijn aan de orde: leerplicht, taalregeling, ontwikkelingsdoelen en eindtermen, leerplannen, handelingsplanning, huisonderwijs, onderwijs aan huis, studiefinanciering, onthaalonderwijs, kwaliteitsdecreet, schoolinfrastructuur, sociale voordelen, ...

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Een beter inzicht krijgen in de hiërarchie van de regelgeving: wetten, decreten, besluiten en omzendbrieven.

Kunnen en doen:

- Kritisch kunnen omgaan met het spanningsveld dat soms aanwezig is tussen de initiatieven van de subsidiërende overheid en de autonomie van de school/het schoolbestuur/de scholengemeenschap.
- Op elektronische wijze vlot en gericht leren werken met de databank van de Vlaamse onderwijswetgeving, informatie en relevante documenten uit de regelgeving adequaat kunnen opzoeken en hanteren, naar aanleiding van gestelde probleemstellingen/situaties.
- Relaties kunnen leggen tussen verschillende teksten uit de regelgeving, waarbij evenwel bepaalde aspecten op elkaar kunnen betrokken zijn.

Didactische werkvormen

- De leerstof kan interactief worden aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. De leerstofelementen staan vermeld in de cursus en/of handouts kunnen ter beschikking worden gesteld.
- In kleine groepen leren de cursisten op elektronische wijze werken met edulex en wetwijs, de databank van de Vlaamse onderwijswetgeving. Er worden probleemstellingen en situaties aangeboden, die door de cursisten worden opgezocht en uitgewerkt. Naderhand kan gezamenlijk gereflecteerd worden over de gevonden oplossingen.

Situering

Ouders zoeken (terecht) het beste onderwijs voor hun kinderen. Ze rekenen daarvoor op een professionele aanpak in de school van hun keuze.

Vlaanderen investeert jaarlijks ongeveer 40% van de totale begroting in onderwijs. Logisch dus dat het beleid kwaliteitsvol onderwijs verwacht. Het 'Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs' (8 mei 2009) start met een heldere stellingname: 'Elke onderwijsinstelling is ervoor verantwoordelijk kwaliteitsonderwijs te verstrekken en het geboden onderwijs kwaliteitsvol te ondersteunen.' Dit kan o.a. door te beschikken over voldoende beleidsvoerende vermogen.

Een grote verantwoordelijkheid voor de school. Ze wil tegemoet komen aan al die verwachtingen, maar daarnaast wil ze ook haar eigen project realiseren. Ze wil meegaan in vernieuwing, maar ook het waardevolle dat er al is, behouden. Ze wil goede resultaten neerzetten, zonder het welbevinden van kinderen én leerkrachten uit het oog te verliezen.

Een zo omvattende opdracht mag niet afhangen van het toeval of van het charisma van één persoon. Dit vraagt een goed overwogen strategie, die doelgericht kwaliteit nastreeft.

Een proces van plannen, gerichte acties ondernemen, tijdig evalueren en bijsturen.

Inhoud

- Ontwikkelingsdoelen en eindtermen in relatie tot de leerplannen
- Schooldoorlichting door de onderwijsinspectie
- Outputmeting in functie van kwaliteitszorg

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Inzicht verwerven in de verwachtingen die de overheid en andere onderwijsparticipanten aan scholen stellen.
- Zicht krijgen op de vernieuwde aanpak van schooldoorlichtingen, als externe controle.
- Inzien hoe een team zelf onderwijskwaliteit kan evalueren en opvolgen.

Kunnen en doen:

- Output- en andere data verzamelen en gericht analyseren met het oog op eigen kwaliteitszorg.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Schoolmanagement & Kwaliteitszorg :Referentiekader Onderwijs Kwaliteit	
R.O.K.	
Docent: Mevrouw Ellen Bauwens	3 contacturen

Situering

Het referentiekader voor Onderwijskwaliteit zet **verwachtingen voor kwaliteitsvol onderwijs** uit. Het gaat om verwachtingen **waar we het samen als maatschappij over eens zijn**.

Ze weerspiegelen de **beleidskracht** van de Vlaamse scholen en waarderen de **professionele schoolteams**. Het referentiekader biedt houvast en respecteert de autonomie van iedere school. Het geldt voor alle onderwijsniveaus en -vormen, met uitzondering van het hoger onderwijs. Onder 'school' verstaan we zowel school, centrum als academie.

Het referentiekader voor Onderwijskwaliteit **stimuleert** scholen om een eigen (kwaliteits)beleid te maken en een eigen weg uit te tekenen. Het **ondersteunt de dialoog** tussen de verschillende onderwijspartners, een cruciaal element om tot ontwikkeling te komen. Scholen, centra en academies kunnen het referentiekader ook gebruiken met het **oog op hun eigen ontwikkeling**. Het referentiekader wil in de eerste plaats de goede praktijken en inzichten die in scholen aanwezig zijn versterken.

Inhoud

Het referentiekader biedt houvast en respecteert de autonomie van iedere school. We verkennen samen dit kader en ontdekken hoe je dit kader kan hanteren om de kwaliteit in je school te borgen en te verhogen.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Inzicht verwerven in de verwachtingen die de overheid en andere onderwijsparticipanten aan scholen stellen.
- Inzien hoe een team zelf onderwijskwaliteit kan evalueren en opvolgen.
- De kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader leren kennen.

Kunnen en doen:

- Het referentiekader koppelen aan eigen klas- en schoolpraktijk
- Sterktes en aandachtspunten ontdekken binnen de eigen klas- en schoolpraktijk vanuit het referentiekader
- Toepassen van de aangeboden werkvormen in de eigen school.

Didactische werkvormen

- Nadat je de theoretische input kreeg van het referentiekader, gaan we in groep aan de slag en projecteren we dit op onze eigen praktijk
Vervolgens wisselen we inspirerende voorbeelden aan elkaar uit m.b.t. de kwaliteitsverwachtingen.

Situering & Inhoud

- Leiding geven en maatschappelijke verwachtingen: omgaan met vernieuwingen vanuit een sterk beleidsvoerend vermogen.
- De specifieke rol van de schoolleider binnen het schoolbeleid: strategieën die het verschil maken!

Doelstellingen***Kennen en inzien:***

- Kennismaken met werkwijzen en instrumenten die het schoolbeleid kunnen ondersteunen.
- Beschikken over een theoretische achtergrond om aandachtspunten binnen het schoolbeleid te onderkennen en te kaderen.

Kunnen en doen:

- Werkwijzen en instrumenten die het schoolbeleid ondersteunen, hanteren.
- Een aanpak voor specifieke vernieuwingen kunnen uitwerken.
- Parallellen ontdekken tussen de aanpak op klasniveau en het schoolbeleid.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

MODULE 2

SCHOOL EN CULTUUR

Begindatum: 11 januari 2020

Einddatum: 16 mei 2020

Lessenrooster: p. 34

VISIE EN VORMING

SCHOOL EN CULTUUR

Filosofie

Docent: De heer Kurt Monten

6 contacturen

Situering

Filosofie is denken over de werkelijkheid. Zij tracht vanuit de verwondering over al wat is te peilen naar de waarheid van het zijn.

Inhoud:

Vanuit een algemene beschouwing over cultuur gaan we over naar de vraag wat onze hedendaagse (onderwijs)cultuur kenmerkt.

Kwaliteit van onderwijs wordt vandaag de dag vaak uitgedrukt in termen van effectiviteit en efficiëntie of in beschrijvingen van onderwijsprocessen- en praktijken. De normatieve vragen van waartoe en waarom we onderwijzen geraken op deze manier ondergesneeuwd.

We zullen vervolgens de vraag stellen naar de eigen aard van het onderwijs en het eigene van de school. Hierbij zullen we tevens enkele hedendaagse tendensen onder de loep nemen: de verschuiving van teaching naar learning, het statuut van kennis, het gezag van de leraar...

Tot slot zullen we ons buigen over de vraag op welke manier thans nog gestalte kan worden gegeven aan de vormingsdimensie (Bildung) in het onderwijs.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Zicht krijgen op het hedendaagse denken en spreken over onderwijs

Kunnen en doen:

- Kritisch nadenken over de rol van het onderwijs en de functie van de school.
- Reflecteren over hedendaagse tendensen in het onderwijs.
- Open en genuanceerd communiceren over de te kiezen, moeizame weg. De cursus filosofie stimuleert de studenten tot een kritisch nadenken over wat wij als mens al te vaak evident vinden. Filosofie verruimt onze blik op de werkelijkheid en beantwoordt bovendien aan een fundamenteel menselijk verlangen: een denkend bestaan te leiden.

Didactische werkvormen

In hoofdzaak hoorcolleges met interactieve discussies.

SCHOOL EN CULTUUR	
Historische pedagogiek	
Docent: de heer Ward De Boe	6 contacturen

Situering

Deze sessies belichten enkele iconen uit de geschiedenis van opvoeding en onderwijs. De keuze valt op figuren wiens werk een stimulerende bijdrage kan leveren om de thematiek 'school en cultuur' verder te verdiepen.

Doelstellingen

- Het pedagogisch denken van Jerome Bruner en Rudolf Steiner kunnen situeren in een culturele, maatschappelijke en historische context.
- Uitgangspunten van hun visie op opvoeden en onderwijzen kunnen onderscheiden.
- Kunnen duiden hoe deze visie in school en klas wordt geconcretiseerd.
- Het werk en het ideeëngoed van Bruner en Steiner kritisch kunnen benaderen.
- Het persoonlijk professioneel denken over 'school en cultuur' verantwoord verrijken a.d.h.v. een confrontatie met het werk van Jerome Bruner en Rudolf Steiner.

Inhoud

De pedagogen Rudolf Steiner en de psycholoog-onderwijskundige Jerome Bruner ontwikkelden een persoonlijke visie op leren en onderwijzen. Beiden bieden een interessante visie op de relatie tussen cultuur en onderwijs. Wat Bruner betreft, is er een grote invloed in de instructiepsychologie en het ideeëngoed i.v.m. het sociaal-constructivistisch leren. Wat betreft Steiner, wordt de typisch antroposofische onderwijspraktijk tot op vandaag beleefd in tal van Vrije Scholen.

Bruner is sterk gericht op de psychologie van leerprocessen. Hoe kinderen en volwassenen in interactie gaan met cultuur, en m.b. ook taal als uiting van cultuur, is voor hem een kernvraag. De studie van deze leerprocessen leidt voor hem tot conclusies over onderwijsprocessen. We maken o.m. kennis met 'discovery learning', 'guided practice' en een 'spiral curriculum'. Steiner ontwerpt een sterk cultureel geladen curriculum vanuit een eigen visie op de ontwikkeling van kind en jongere. Het aangeboden cultuurgood is leer- en ontwikkelingsstof om uiteindelijk uit te groeien tot een vrij en autonoom wezen.

We situeren het ideeëngoed van beide denkers in hun context en tonen aan welke principes aan de basis van hun onderwijsdenken liggen. We belichten de wijze waarop dit concreet gestalte heeft gekregen in de werking van school en klas. De culturele dimensie wordt hierbij grondig belicht. We ronden af met een kritische analyse en een dialoog over de inspirerende kracht voor actueel onderwijs.

Didactische werkvormen

De leerinhoud wordt verklarend gepresenteerd en met beeldmateriaal geïllustreerd. Er zijn aanzetten tot kritische reflectie voorzien.

MEESTERSCHAP

SCHOOL EN CULTUUR	
Muzische vorming	
Docent: de heer Koen Crul	10 contacturen

Situering

Muzische vorming is een leergebied waarin kinderen creatief tot expressie komen en kennismaken met de boeiende wereld van de kunsten: drama, dans, muziek, beeld (en media). Je kan op verschillende manieren aan doelen van muzische vorming werken: via projecten, hoekenwerk, kunstbeleving maar vooral door middel van procesgerichte muzische activiteiten. In de sessies ga je dieper in op de visie van muzisch werken en ontdek je tools om een zinvol en didactisch verantwoord aanbod op te bouwen. Daarnaast is er ruimte om na te denken en je te verdiepen in een aantal thema's die aansluiten bij het muzisch leerproces zoals werken met het leerplan, leerlijnen, evaluatie en het coachen van muzische processen.

Inhoud

In elke sessie komt een stuk didactiek en visie aan bod. Tegelijkertijd werken we in de verschillende muzische domeinen: drama, dans, muziek en beeld.

SESSIE 1 (3u)

- In de eerste sessie ga je dieper in op het wat en waarom van muzische vorming. Je maakt kennis met de essentie van muzische ontwikkeling en het proces beschouwen en creëren. Je ontdekt het belang van een creatief proces en de relatie met de structuur van een activiteit. Je ontdekt begrippen zoals werkvormen, bouwstenen (geletterdheid) en de muzische grondhouding.

SESSIE 2 (3u)

- Sessie twee gaat vooral over het didactisch ontwerpen, vanuit een concept leer je een doelgerichte activiteit opbouwen. Je oefent op het ontwerpen van een muzische activiteit vanuit een ontwikkelingsgerichte aanpak. Ten slotte maak je kennis met een aantal inspirerende bronnen.

SESSIE 3 (4u)

- De laatste sessie gaat dieper in op breed muzisch werken. Je onderzoekt verschillende manieren om aan de muzische doelen te werken. Op basis van de inhoudelijke keuzes van de deelnemers gaan we dieper in op een aantal specifieke thema's. Hierin reflecteer je vooral op muzische leerprocessen (werken met horizontale en verticale leerlijnen, evaluatie: het documenteren en evalueren van muzische ontwikkeling, werken met specifieke doelgroepen, differentiatie, coaching van collega's, ...)

Doelen

- Je visie op muzisch werken verwoorden en ouders (en collega's) hierin meenemen.
- Een concrete invulling kunnen geven aan *breed muzisch werken*
- Doelgerichte muzische activiteiten ontwerpen vanuit een concept
- Zicht hebben op een creatief proces bij leerlingen en hoe je creativiteit kan coachen

- Actief inspiratiebronnen opzoeken en die vertalen in boeiende en doelgerichte activiteiten.
- De kernbegrippen uit het leerplankader Zill kunnen verwoorden
- Op basis van eigen leernoden op zoek gaan naar antwoorden binnen muzische leerprocessen (leerlijnen, evaluatie, ...)

Didactische werkvormen

In elke sessie werken we vrij actief. Aan de hand van concrete opdrachten verken je de domeinen muziek, drama, dans, beeld en media. Regelmatig blikken we terug en krijg je didactische kaders en concrete praktijkvoorbeelden. Via didactische oefeningen verwerk je de gekregen inhoud.

Begeleiding en boekentip

Koen Crul is docent muzische vorming aan VIVES, studiegebied onderwijs campus Brugge, nascholer en auteur van zeppelin, didactiek van muzische vorming (lager onderwijs) en de kleine zeppelin (kleuteronderwijs). Hij ontwikkelt didactische tools om leerkrachten te ondersteunen in het ontwerpen van muzische activiteiten (conceptkaarten)

SCHOOL EN CULTUUR
Cultureel aanbod
Museum voor Schone Kunsten te Gent

Situering

Musea kunnen belangrijke partners zijn in verband met kunst en cultuur in de opvoeding en ontwikkeling van de leerlingen in het basisonderwijs. In dit kader brengen we een bezoek aan het Museum van Schone Kunsten te Gent (MSK).

Inhoud

Verkenning van de collectie van het museum.

- Wat biedt het museum aan, aan kinderen/scholen van het basisonderwijs.
- Een blik op mogelijke activiteiten voor kinderen.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

De mogelijkheden die een museum als het MSK biedt, leren kennen door een begeleide pedagogische rondleiding en bezoek aan de werkatelier waar kinderen aan muzisch-creatieve activiteiten participeren.

Kunnen en doen:

In de eigen klaspraktijk een samenwerking met een museum uitwerken waarin de mogelijkheden voor de leerlingen muzisch-creatief optimale kansen krijgen.

Didactische werkvormen

Interactief bezoek aan het museum.

- De begeleiding gebeurt in groepen van 20 leerkrachten.
- De rondgang sluit aan bij wat het museum (tegen betaling) de scholen aanbiedt.

Mee te brengen: Lerarenkaart (voor gratis ticket)

SCHOOL EN CULTUUR

Nederlands – Basisonderwijs

Docent: kleuteronderwijs: Mevr Kathleen Pisman
Lager onderwijs : de heer Bart Masquillier

10 contacturen

Situering

'De tael is gansch het Volk' zei Prudens Van Duyse in de 19de eeuw, daarmee een (romantische) link leggend tussen taal en cultuur.

Vandaag de dag neemt de taaldiversiteit toe in onze maatschappij en (dus) op school (onder meer, maar niet uitsluitend, door het groeiende aantal anderstaligen); volgens sommigen staat daardoor zelfs de standaardtaal onder druk.

In die context dringt zich een taalbeleid op en tekenen zich verschuivingen af in de (ortho)didactiek, preventie en remediëring. Taal (als vehikel van onze gedachten) en taalgebruik zijn daarbij zo cruciaal dat de impact ervan zich niet mag of kan beperken tot het vak taal.

Taalbeleid voeren betekent voor de school dat ze de taalontwikkeling van leerlingen ondersteunt of leerlingen helpt om goede taalgebruikers te worden. De school vertaalt die opdracht op een professionele wijze in eigen kwaliteitsdoelstellingen en tracht die met zorgvuldig gekozen middelen te realiseren. Daarvoor moet de school plannen maken en structurele maatregelen treffen, maar het meest van al moet ze een beroep kunnen doen op het beleidsvoerend vermogen van het team.

Inhoud

- Kleuteronderwijs: 4 + 1 taalvaardigheden (spreken en luisteren, lezen en schrijven, taalbeschouwing)
- De kleuterklas: een krachtige (taal)leeromgeving: taalactiviteiten, taal in hoeken, ontluikende geletterdheid, talige interactie
- Aan de hand van een casus zoeken we met de cursisten waar '**Taalbeleid**' raakt aan de opdrachten van de school.
- **Lezen** is de motor van heel wat taalvaardigheid. Wie leest, vergroot zijn kennis van de wereld, zijn woordenschat, spelt beter en krijgt grammaticale inzichten. We denken na over de basiselementen van een goed leesbeleid, waarna we ook dieper ingaan op de school- en instructietaal.
- We verkennen de eindtermen **taalbeschouwing** en de leerplandoelen. We bespreken werkvormen en praktijkvoorbeelden en dit in aansluiting op de eerste graad van het secundair onderwijs!
Binnen die oefeningen geven we inzicht in de visie rond taalbeschouwing en taalvaardigheid zoals die in de eindtermen/leerplannen is beschreven.
- Tenslotte verkennen we de rol van schooloverstijgende proeven binnen een taalbeleid en taalontwikkeling. Verder denken we ook na over (zachte) vormen van evaluatie binnen bv. spreken en luisteren en schrijven.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

kleuteronderwijs

- Inzicht verwerven in de kansen en knelpunten binnen het taalverwervingsproces van kleuters.
- Weten hoe een krachtige leeromgeving voor kleuters kan worden gecreëerd, waarin taal, taal-denken en taalplezier mogelijk zijn.

- Een kritische visie op 'taal en meertaligheid in de kleuterklas' verwerven.
- Een gefundeerde, kritische kijk op het taalbeleid verwerven en dit gerelatieerd aan de onderwijsomgeving en de kleuterklaspraktijk.

Lager onderwijs

- Aan de hand van een casus nagaan welke opdrachten van de school raken aan of verband houden met een 'Taalbeleid'.
- De rol/functie onderzoeken van een taalbeleidsplan op school.
- School- en instructietaal (o.a. de Viertakt, de drie taalgroeimiddelen ...) kritische verkennen.
- Aanvankelijk en voortgezet lezen kaderen Inzien welke veranderingen zich voordoen in het taalbeschouwingsonderwijs. Inzicht verwerven in de didactiek van 'brede' taalbeschouwing
- Evaluatiemogelijkheden in Nederlands (schooloverstijgende proeven) leren kennen. Het nut inzien van schooloverstijgende proeven in functie van het taalbeleid.
- Bespreken van de aansluiting basis- en secundair onderwijs binnen een leesbeleid

Kunnen en doen:

kleuteronderwijs

- Een krachtige leeromgeving voor kleuters creëren, waarin taal, taal-denken en taalplezier mogelijk zijn.
- Collegiaal een taalbeleid voor het kleuteronderwijs uittekenen en dit gerelateerd aan de onderwijsomgeving.

Lager onderwijs

- Collegiaal een Taalbeleidplan op school aanzetten en opbouwen. Taalbeleid toepassen op leesbeleid.
- Oefenvormen kunnen ontwikkelen voor een geïntegreerde en geïsoleerde taalbeschouwing.
- Goed omgaan met school- en instructietaal.
- Kritisch reflecteren over de (leerplan)doelgerichtheid van de klas- of schooleigen aanpak van taalbeschouwing.
- Een krachtige leeromgeving ontwerpen, waarin Nederlands optimale kansen heeft.
- Resultaten van schooloverstijgende proeven analyseren in functie van het taalbeleid.
- De aansluiting basis- en secundair onderwijs voor de eigen school inzake Nederlands kritisch onderzoeken en bijstellingen van de didactische aanpak voorstellen of afstemming bespreken.

Didactische werkvormen

- PowerPoint (hand-outs ter beschikking)
- Oefenmateriaal
- Casus
- Interactieve groepeeringsvormen

Situering

Relationele vorming' is méér dan het ontwikkelen of aanleren van 'sociale vaardigheden'. Wie zich tot dat laatste beperkt, verengt relationele vorming tot het aanleren van goede en gezonde gedragspatronen. Binnen zulke benadering is de kans groot dat er te weinig rekening wordt gehouden met het zelfbeeld, gedachten, gevoelens, waarden en normen,... die nochtans de basis vormen van waaruit mensen sociaal handelen.

Inhoud

- Waarom relationele vorming in de basisschool?
- Wat verstaan we onder relationele vorming?
- Wat verstaan we onder seksuele vorming? Hoe verloopt de seksuele ontwikkeling van kinderen en jongeren? Heeft dit gevolgen op hun sociale vaardigheden?
- Doelen van relationele vorming en de link met de eindtermen sociale vaardigheden.
- Pleidooi voor een geïntegreerde aanpak binnen alle leergebieden.
- Kennismaken met concrete materialen om planmatig aan de slag te gaan met de doelen van relationele vorming (methodes,...)
- De begrippen communicatie, verbindende en geweldloze communicatie, weerbaarheid, verbondenheid, gevoelens, behoeften, sociaal competent gedrag vulling geven aan de hand van praktijkvoorbeelden.

Doelstellingen***Kennen en inzien:***

- Zicht krijgen op de eigen visie rond relationele vorming in de basisschool
- De link leggen tussen relationele vorming en de eindtermen sociale vaardigheden.
- Weten wat we verstaan onder relationele vorming en onder seksuele vorming/ontwikkeling.
- Seksuele opvoeding binnen relationele vorming kunnen plaatsen.

Kunnen en doen:

- De aanpak van relationele vorming/sociale vaardigheden in een klaseigen raamplan vertalen. Hierin onder meer de geïntegreerde aanpak binnen de verschillende leergebieden duiden en desgevallend concrete materialen aangeven.
- Voorbeelden van eigen goede praktijk in verband met de (geïntegreerde) aanpak van relationele vorming/relationele vaardigheden beschrijven en over de doeltreffendheid ervan reflecteren.
- Doelen van relationele vorming kunnen linken met de eindtermen sociale vaardigheden.
- Relationele vorming kunnen vatten in een geïntegreerde aanpak binnen alle leergebieden.
- .

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief gebracht met werkvormen waarbij de actieve inbreng van de cursisten wordt gevraagd. Een schriftelijke cursus wordt voorzien voor de cursisten.

LEIDERSCHAP EN BELEID

SCHOOL EN CULTUUR

Schoolwetgeving

Docent: de heer Walter Andries	4 contacturen
---------------------------------------	---------------

Situering

De Vlaamse Gemeenschap subsidieert het kleuter- en het lager onderwijs. Niettegenstaande de Vlaamse scholen een grote autonomie hebben, dienen zij zich wel te conformeren aan de regelgeving van de subsidiërende overheid. Die regelgeving bestaat uit een uitgebreid aantal teksten die onderwerp zijn van interpretatie en studie binnen deze cursus.

Inhoud en uitgangspunten

- Aansluitend bij de KHIVO-modules wordt op thematische wijze verder ingegaan op concrete elementen uit de regelgeving.
- Er worden voortdurend raakpunten gezocht met de eigen, concrete onderwijspraktijk van de cursisten.
- In deze module gaan we na hoe school en cultuur met elkaar correleren en hoe de subsidiërende overheid haar regelgeving daarop instelt. Tal van wettelijke termen en begrippen zijn aan de orde: **ontwikkelingsdoelen en eindtermen in het gewoon en in het buitengewoon basisonderwijs, afwijking op de ODET, goedkeuring leerplannen, kunstinitiatie, extramurosactiviteiten, internationalisering, ICT, eindtermendebat, evaluatie eindtermen met peilings- en paralleltoetsen ...**

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Een beter inzicht krijgen in de hiërarchie van de regelgeving: wetten, decreten, besluiten en omzendbrieven.

Kunnen en doen:

- Kritisch kunnen omgaan met het spanningsveld dat soms aanwezig is tussen de initiatieven van de subsidiërende overheid en de autonomie van de school/het schoolbestuur/de scholengemeenschap.
- Op elektronische wijze vlot en gericht leren werken met de databank van de Vlaamse onderwijswetgeving, informatie en relevante documenten uit de regelgeving adequaat kunnen opzoeken en hanteren, naar aanleiding van gestelde probleemstellingen/situaties.
- Relaties kunnen leggen tussen verschillende teksten uit de regelgeving, waarbij evenwel bepaalde aspecten op elkaar kunnen betrokken zijn.

Didactische werkvormen

- De leerstof kan interactief worden aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. De leerstofelementen staan vermeld in de cursus en/of handouts kunnen ter beschikking worden gesteld.
- In kleine groepen leren de cursisten op elektronische wijze werken met edulex en wetwijs, de databank van de Vlaamse onderwijswetgeving. Er worden probleemstellingen en situaties aangeboden, die door de cursisten worden opgezocht en uitgewerkt. Naderhand kan gezamenlijk gereflecteerd worden over de gevonden oplossingen.

SCHOOL EN CULTUUR

Schoolmanagement & Kwaliteitszorg

Docent: de heer Eric Van Laere	5 contacturen
---------------------------------------	---------------

Situering

Bij cultuur zijn verschillende associaties mogelijk: normen en waarden, stijl van leven, tradities, gewoonte, symbolen, rituelen, gedragsregels, opvattingen, ... We gaan in op de cultuur als bindend element in de school.

Inhoud

(School)cultuur als bindend element in de school.
We verkennen verschillende associaties in verband met schoolcultuur: normen en waarden, stijl van leven, tradities, gewoonte, symbolen, rituelen, gedragsregels, opvattingen, ...

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Inzicht krijgen in de cultuur van de school; verschijningsvormen en de verschillende lagen van cultuur.
- Schoolcultuur relateren aan verwante begrippen als sfeer, klimaat, identiteit, en stijl

Kunnen en doen

- De eigen schoolcultuur verhelderen en beschrijven en er kritisch over reflecteren
- Aanzetten formuleren om de eigen schoolcultuur in een bepaalde richting en verantwoord te laten evolueren.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

Situering & Inhoud

- Verschillende leiderschapstijlen en schoolcultuur
- De vergadercultuur op school:
 - Personeelsvergaderingen, een bron van ergernis en of net een meerwaarde?
 - Coöperatief vergaderen: enkele concrete werkvormen
- De 'gouden weken'; bouwen aan een aangename en efficiënte klascultuur / schoolcultuur.

Doelstellingen***Kennen en inzien:***

- Kennismaken met verschillende leiderschapstijlen en hoe deze de cultuur op school kunnen beïnvloeden.
- Inzien hoe personeelsvergaderingen functioneler en efficiënter kunnen ingevuld worden.
- Inzien hoe groepsvormende activiteiten de klas- en schoolcultuur positief kunnen beïnvloeden.

Kunnen en doen:

- Coöperatieve werkvormen kunnen toepassen.
- Groepsvormende activiteiten kunnen toepassen.
- Parallelen ontdekken tussen de aanpak op klasniveau en het schoolbeleid.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

Lessenrooster academiejaar 2019-2020

Praktische informatie

Start van het academiejaar

- De eerste les van de module 'SCHOOL EN SAMENLEVING' start op 7 september 2019 om 8.45 uur.
- Voor **leerkrachten die een inschrijving overwegen** wordt op **woensdag 4 september 2019 een informatiemoment** voorzien. Hierin wordt tevens grondig ingegaan op de Persoonlijk Geïntegreerde Evaluatie (PGE). Dit gaat van start om **15 uur** en heeft plaats in het leslokaal Edugo Campus De Toren, Sint-Jozefstraat 10 te 9041 Oostakker.
- **Lesplaats:** Edugo-Campus De Toren, St.-Jozefstraat 10 te 9041 Oostakker.
- Het **totale inschrijvingsgeld** voor dit academiejaar bedraagt € 400 (inclusief handboeken, syllabi, deelname aan de 'open lezingen' en de extramurale activiteit), bij voorkeur vooraf te betalen op rekening BE66 8903 9407 3443 van het Instituut. **Dit inschrijvingsgeld kan uit het nascholingsbudget van de school betaald worden.**
- Wie inschrijft voor één of meerdere vakken betaalt € 12 per contactuur.
- **Opleidingscheques:** De regelgeving in verband met opleidingscheques is niet meer formeel van toepassing voor de opleiding hogere opvoedkundige studies.
- **De evaluatie** van de eerste module heeft plaats op zaterdag 18 januari 2020 en wordt opgevat als een persoonlijke geïntegreerde evaluatie (=PGE). Iedere cursist werkt een persoonlijke nota uit waarin beschreven wordt hoe en waar de eigen verschillende beroepscompetenties (inzichten, kennis, vaardigheden, attitudes) doorheen de module geëvolueerd zijn of kansen tot persoonlijke ontwikkeling geboden hebben.

Belangrijk hierbij is dat aangetoond wordt dat er een leereffect (proces) plaats vond en de deskundigheid in de eigen beroepssituatie toegenomen is.

De evaluatie is *geïntegreerd*, wat verwijst naar het vakoverschrijdend karakter van de evaluatie. De afzonderlijke vakken worden niet langer geëxamineerd, maar wel wordt op basis van de beschrijving van de cursist gemeten (gewaardeerd) in welke mate de geboden leerkansen geleid hebben tot een meer gefundeerde kijk op de eigen professionele situatie/organisatie, een verbetering van de persoonlijke praxis,...

LESSENROOSTER KHIVO 2019-2020

THEMA: SCHOOL EN SAMENLEVING

Zaterdag 7 september introductiedag		
	8.45 uur tot 10.25 uur	10.40 uur tot 12.20 uur
7 september 2019 OLC	Onthaal en kennismaking INTRODUCTIE MODULE-THEMA	ICT
14 SEPTEMBER	SCHOOLBELEID	S.T.E.M
21 SEPTEMBER` OLC	SCHOOLBELEID	ICT
28 september	SCHOOLBELEID	S.T.E.M
5 oktober	S.T.E.M	S.T.E.M
12 OKTOBER	SCHOOLMANAGEMENT & KWALITEITSZORG Referentiekader Onderwijs Kwaliteit R.O.K.	10.40-11.30 Schoolmanagement: Referentiekader Onderwijs Kwaliteit R.O.K.
		11.30- 12.20 Introductie en informatie Reflectie bij P.G.E.
19 OKTOBER OLC	TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE/ GEDRAGSPSYCHOLOGIE	ICT
Donderdag 24 oktober	19.30 uur tot 21 uur : OPEN LEZING met na-reflectie "Vluchtelingen en traumasensitief werken" (Gerlind Wissing)	
26 oktober	SCHOOLMANAGEMENT & KWALITEITSZORG (maatschappelijke verwachting t.a.v. de school en externe kwaliteitscontrole SCHOOLDORLICHTING	TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE/ GEDRAGSPSYCHOLOGIE
9 NOVEMBER	FILOSOFIE	TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE/ GEDRAGSPSYCHOLOGIE
16 NOVEMBER	FILOSOFIE	TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE/ GEDRAGSPSYCHOLOGIE
23 NOVEMBER	FILOSOFIE	SCHOOLWETGEVING
30 november	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	LEREN LEREN
7 DECEMBER	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	LEREN LEREN
14 DECEMBER	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	LEREN LEREN
18 JANUARI 2020	PERSOONLIJKE GEINTEGREERDE EVALUATIE	

- 14 DEC TOT 18 JANUARI: 1 MAAND (4 weken) VOORBEREIDINGS- EN SCHRIJFTIJD PGE.
- 13 januari uiterste aankomstdatum bij de beide juryleden

THEMA: SCHOOL EN CULTUUR		
zaterdagen 2020	8.45 uur tot 10.25 uur	10.40 uur tot 12.20 uur
11 JANUARI	INTRODUCTIE MODULE-THEMA	SCHOOLMANAGEMENT: SCHOOLCULTUUR
25 JANUARI	SCHOOLMANAGEMENT & KWALITEITZORG	SCHOOLWETGEVING
Drie ZATERDAGEN in FEBRUARI		
DATA zaterdagen	8.45 uur tot 9.35 uur	9.50 uur tot 12.20 uur
1 FEBRUARI	SCHOOLMANAGEMENT & KWALITEITZORG	MUZISCHE VORMING
8 FEBRUARI	REFLECTIE - BEGELEIDING BIJ DE PGE	MUZISCHE OPVOEDING
15 FEBRUARI	MUZISCHE OPVOEDING	MUZISCHE OPVOEDING
ZATERDAGEN TOT EINDE MODULE		
	8.45 uur tot 10.25 uur	10.40 uur tot 12.20 uur
22 FEBRUARI	NEDERLANDS	SCHOOLWETGEVING
7 MAART	NEDERLANDS	FILOSOFIE
Zaterdag 7 maart namidd.	13.20 uur tot 16.00/16.30 uur (Onthaal 13.00 u.) BEZOEK AAN MUSEUM SCHONE KUNSTEN Bezoek, workshop en gelegenheid tot reflectie achteraf.	
14 MAART	NEDERLANDS	FILOSOFIE
21 MAART	NEDERLANDS	FILOSOFIE
28 maart	NEDERLANDS	RELATIONELE - SOCIALE VAARDIGHEDEN
4 APRIL	PAASVAKANTIE	
25 APRIL	SCHOOLBELEID	RELATIONELE VORMING
2 mei	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	RELATIONELE VORMING
9 MEI	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	SCHOOLBELEID
16 MEI	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	SCHOOLBELEID
20 JUNI	PERSOONLIJKE GEINTEGREERDE EVALUATIE	

- 16 MEI TOT 20 JUNI: 4 weken VOORBEREIDINGS- EN SCHRIJFTIJD PGE.
- 15 juni uiterste aankomstdatum bij de beide juryleden

De Raad van Bestuur

De leden van de Raad van Bestuur zijn beroepsactief in verschillende geledingen van het onderwijs: in de pedagogische begeleiding of in de onderwijs- of de godsdienstinspectie, als lid van een schoolbestuur of als schooldirecteur. Ze zijn allen nauw betrokken bij de organisatie en de inhoud van het Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde. Sommige zijn ook docent.

Een Adviesraad, waarin minstens 6 cursisten (twee per cursusjaar) en leden van de Raad van Bestuur zetelen vergadert tweemaal per jaar om de organisatie en de inhoud van de Dhoscursus te bespreken en verbeterpunten voor te stellen.

Je kan elk lid van de Raad van bestuur persoonlijk contacteren **voor bijkomende inlichtingen of voor inschrijving.**

- Eric Van Laere, voorzitter, Stationsstraat 40 te 9080 Lochristi
Tel. 09 355 12 49 – 0498 86 49 18- eric.vanlaere@dhosgent.be
- Henk De Reviere, secretaris, Bellemstraat 84 te 9880 Aalter
Tel. 09 374 79 69 - henk.dereviere@katholiekonderwijs.vlaanderen
- Géry De Munter, ICTcoördinator, Oosthoek 99, 9968 Oosteklo
Tel. 0485 75 77 78 - admin@dhosgent.be
- Hein Van Renterghem, rector, Holstraat 39, 1840 Londerzeel
Tel. 052 34 01 97
- Katrien De Roo, organisator PGE, Vinktse binnenweg 6 te 8700 Kanegem-Tielt
Tel. 051 68 93 09 - katrien.de.roo@umail.be
- Tine Uvin, cursusdrive, Leo De Bethunelaan 38, 9300 Aalst
Tel. 0495 5027 63 - tineuvin@gmail.com
- Danny De Smet, Beelbroekhof 14, 9040 Sint – Amandsberg
Tel. 09 356 79 11- de.smet.danny1@skynet.be
- Kathleen Pisman, Molenstraat 17 te 9940 Ertvelde
Tel. 09 344 85 78 – Kathleen.pisman@coltd.be
- Piet Bauters, Beukendreef 11, 9770 Kruishoutem
Tel. 09 383 53 98 piet.bauters@scarlet.be
- Yves Van Moorlegem, Koning-Albertlaan 38E, Lochristi
Tel. 0487 22 67 22 - yves.vanmoorlegem@skynet.be

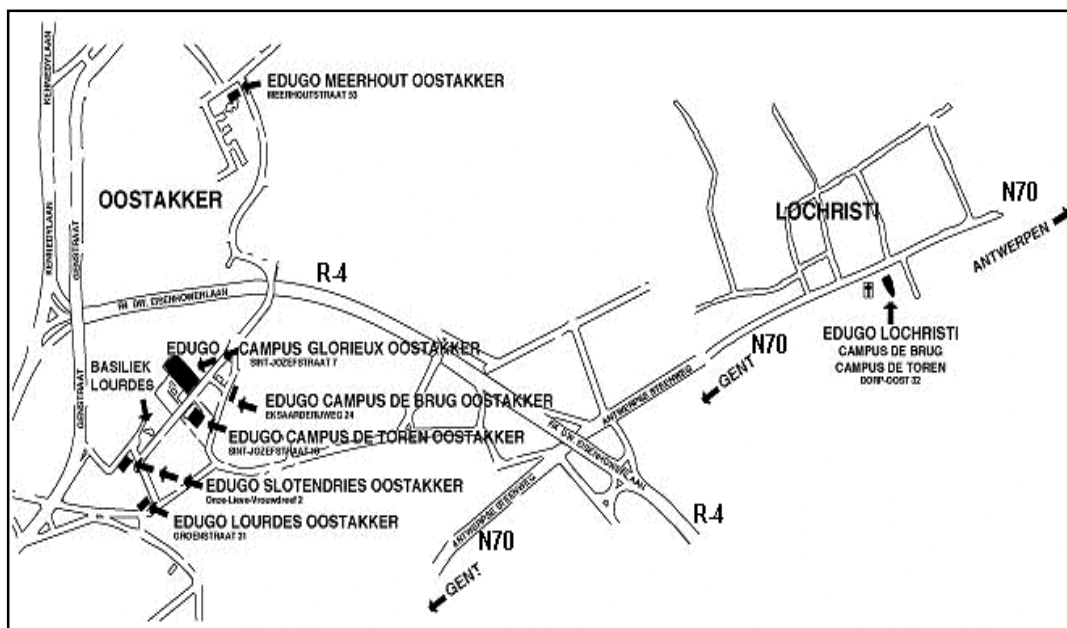
Je vindt ook alle informatie en inschrijvingsformulier op onze webpagina: www.dhosgent.be.

Inschrijvingen

Wil het **inschrijvingsblad op de website** (zie <https://www.dhosgent.be/inschrijven-2/>) volledig en correct invullen en doorsturen. Mailen kan naar eric.vanlaere@dhosgent.be
Het inschrijvingsbedrag overschrijven doe je op het rekeningnummer: BE66 8903 9407 3443 op naam van Katholiek Hoger Instituut Voor Opvoedkunde, St.-Jozefstraat 10 te 9041 Oostakker, met vermelding van je volledige naam.

Liggingplan

Het leslokaal van het KHIVO bevindt zich in de school Edugo, Camus DE TOREN, Sint Jozefstraat 10 te Oostakker.

VANUIT ANTWERPEN (E 17)

Dichtbij Gent neem je de afrit **ZELZATE** en volg je Gent-Zeehaven (R 4).
Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent (naar links).
Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan.
Nu ben je in de Groenstraat. Aan de rotonde blijf je rechts volgen.
Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT).
Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat. Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN.

VANUIT BRUSSEL E 40

Kies afrit **MERELBEKE** (R4- richting Zelzate)
Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent (naar links).
Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan.
Nu ben je in de Groenstraat. Aan de rotonde blijf je rechts volgen.
Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT).
Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat. Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN.

VANUIT OOSTENDE E 40 EN KORTRIJK E 17

Volg richting **ANTWERPEN** (E17).
Neem afrit **ZELZATE** (R4) en blijf links volgen.
Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent. Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan: Groenstraat.
Aan de rotonde blijf je rechts volgen. Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT). Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat.
Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN.

